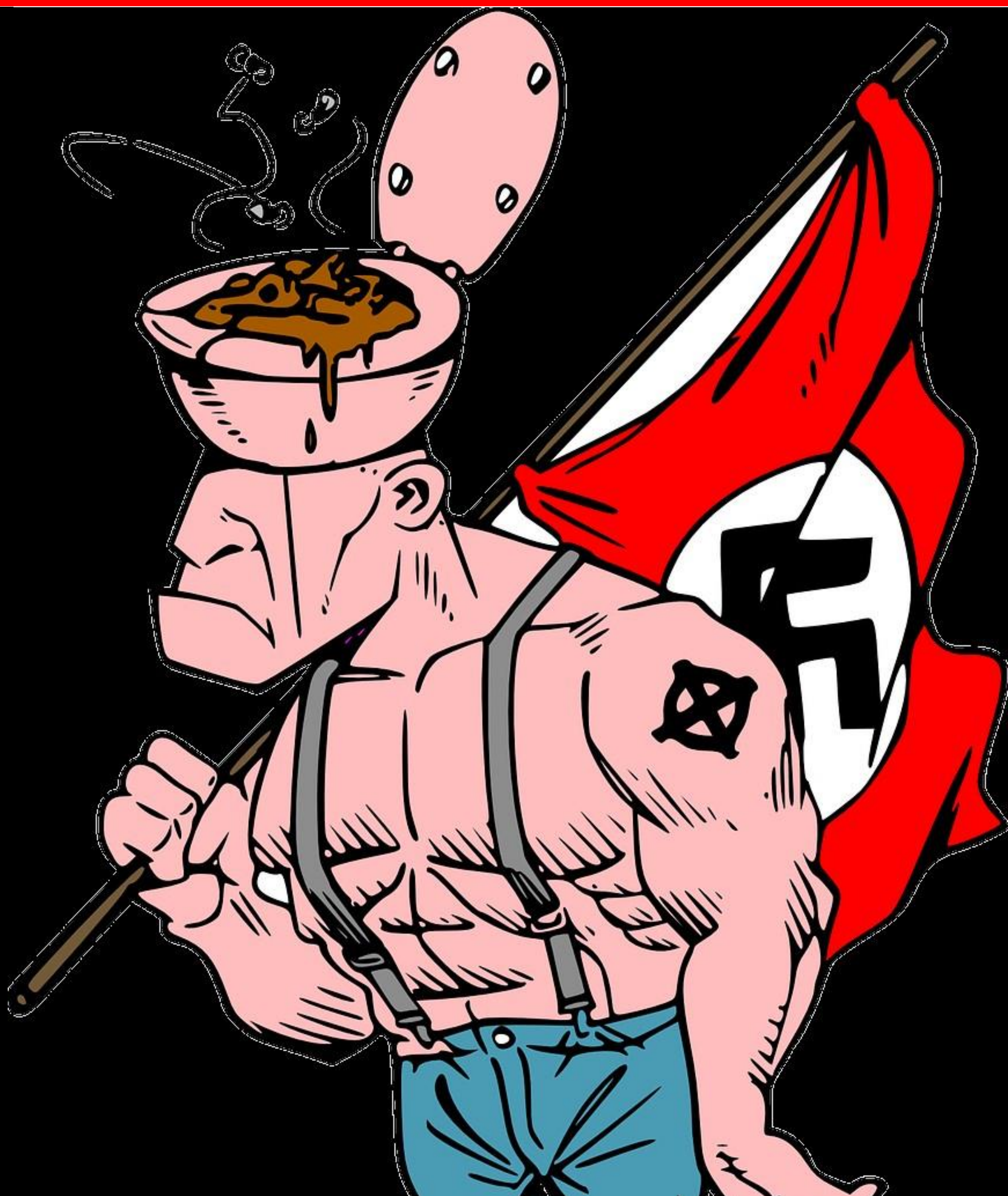

RASA A ETNICKÝ PÔVOD

Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým, bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ STREDISKO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva bolo zriadené zákonom č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva sa stalo jedinou slovenskou inštitúciou pre rovnoprávnosť, t. j. pre posudzovanie dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona.

V rámci zákonom zverených úloh venuje Stredisko problematike rasizmu, extrémizmu, prejavov intolerancie, ako aj fenoménu diváckeho násilia zvýšenú pozornosť. V súvislosti s úlohou Strediska zhromažďovať a na požiadanie poskytovať informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme, Stredisko osobitne mapuje dianie v oblasti extrémizmu u nás.

DANIEL TUPÝ

ZÁKONY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, rozlišujú medzi diskrimináciou na základe rasy alebo etnického pôvodu a diskrimináciou na základe príslušnosti k národnostnej menšine (národnosti) a národu ako spoločenstvu.

Právny poriadok neobsahuje definíciu rasy alebo etnicity. Avšak v administratívnej praxi je národnosť (niekedy nesprávne prekladaná do angličtiny ako nationality) väčšinou spájaná so skupinou ľudí, hovoriacich osobitným spoločným jazykom, majúcich spoločné vedomie historickej identity a často udržiujúcich vzťahy s „materským národom“ v inom štáte. Etnicita je zvyčajne chápaná ako charakteristika, v ktorej dominujú prvky kultúrnych zvykov a sociálne aspekty, niekedy kombinované s „rasou“ (farbou pleti), ako napríklad v prípade Rómov alebo nových, migrujúcich menšín.

Rasový alebo etnický pôvod alebo príslušnosť k národnostnej menšine alebo etnickému národu sú odlišné kategórie ako štátna príslušnosť

ŠTÁTNÁ PRÍSLUŠNOSŤ je právna väzba osoby k danému štátu, v ktorom má občianstvo a spravidla aj trvalý pobyt. Rozdielne zaobchádzanie na základe štátnej príslušnosti (občianstva) je v mnohých situáciách dovolené. Rozdielne zaobchádzanie na základe štátnej príslušnosti môže viesť k nepriamej diskriminácii na základe rasového alebo

etnického pôvodu alebo náboženského vyznania alebo viery.

Aktivity smerované na všetky základné oblasti efektívneho riešenia radikalizmu, extrémizmu a netolerancie:

1. Vzdelávanie
2. Prevencia
3. Bezpečnosť
4. Deradikalizácia
5. Pomoc obetiam

V spoločnostiach, v ktorých žijú viaceré etnické spoločenstvá (národy, národnosti), závisí podoba občianskeho spolunažívania aj od toho, ako obyvatelia vnímajú vlastnú etnicitu a etnicitu príslušníkov iných skupín – či v nej vidia prekážku pre spolužitie alebo, naopak, zdroj vzájomného obohatenia, motiváciu k lepšiemu spoznávaní sa a k spolupráci. V modernej rozvinutej spoločnosti otvoreného typu existujú dobré podmienky na druhú líniu.

TOLERANCIA

Pojem tolerancia vyjadruje znášanlivý, ústretový vzťah k odlišnosti, k inakosti, k iným jednotlivcom, národom či národnostiam, k rozličným skupinám odlišujúcim sa náboženstvom, svetonázorom, kultúrou, zvykmi, tradíciami, hodnotami, životným štýlom. Tolerancia má veľký význam pre spolunažívanie ľudí s rozdielnymi identitami a charakteristikami.

PRÍPAD DANIELA TUPÉHO

* 26. august 1984, Martin † 4. november 2005, Bratislava

Prípad Daniela Tupého bol jedným z tragických prípadov rasovej násilnosti na Slovensku. Daniel Tupý bol slovenský študent, ktorý bol brutálne zavraždený v roku 2005 pre podozrenie, že bol punkerom. Jeho smrť sa stala symbolom rasovej neznášanlivosti a násilia na Slovensku.

Dňa 4. novembra 2005 sa Daniel Tupý spolu so svojimi priateľmi stretol v bratislavskej mestskej časti Karlovka. Skupina ľudí ich napadla a spôsobila vážne zranenia. Napriek rýchlej reakcii záchranárov neprežili..

Prípad Daniela Tupého vyvolal veľkú vlnu verejnej diskusie. Demonštrácie a protesty sa konali v mnohých mestách, aby sa odsúdilo rasové násilie a požadovalo spravodlivé stíhanie páchateľov. Zároveň to upozornilo na extrémizmus a rasovú neznášanlivosť.

Investigácia prípadu a súdny proces prebiehali dlho. V roku 2009 boli niektorí páchatelia odsúdení na tresty odňatia slobody, no niektorí boli oslobodení. Prípad Daniela Tupého je stále pripomínaný ako príklad nebezpečnosti rasovej neznášanlivosti a potreby boja proti extrémizmu a násiliu na základe ras či etnického pôvodu.

Dopytovo-orientovaný projekt
VZDELÁVANÍM PROTI DISKRIMINÁCII U ŽIAKOV
A ŠTUDENTOV

sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
Kód projektu: 312041Z203, Operačný program Ľudské zdroje, výzva OP ĽZ DOP.

Realizácia: 1.1. 2021 - 30.6. 2023,
EQUILIBRIUM EUROPE o. z., Železničná 1190/40 98601
Filákovo, Kontakty: equilibriumeurop@gmail.com, 0948
391 627, www.employment.gov.sk, www.esf.gov.sk

**NIKTORÉ Z PRÍPADOV, KTORÉ
POUKAZUJÚ NA RASOVÚ
NEZNÁŠANLIVOSŤ**

PRÍPAD KROMPACHY (2018): V obci Krompachy došlo k verejnej diskriminácii Rómov zo strany obyvateľov, ktorí sa zorganizovali a verejne protestovali proti umiestneniu kontajnerov pre Rómov na miestnom ihrisku. Tento incident upozornil na problémy s rasovou diskrimináciou a polarizáciou spoločnosti.

ÚTOK NA RÓMOV V GELNICI (2013): V meste Gelnica došlo k útoku na Rómov zo strany skupiny mladých mužov. Útok bol následkom konfliktu medzi Rómami a nerómskou komunitou a zvýšil povedomie o rasovej neznášanlivosti u nás.

PRÍPAD HEDVIGA MALINOVÁ (2006): Mladá žena, žijúca v Nitre, tvrdila, že bola napadnutá a týraná zo strany neznámych páchateľov na základe svojho etnického pôvodu. Prípad viedol k spore a vyvolal verejnú diskusiu o rasovej diskriminácii.

MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE